

TERMÉSZETISMERET
4. évfolyamos tanulók számára
2. forduló

Össz pontszám:	100p
----------------	-------------

Beküldési határidő: 2015. november 20.

Név:.....

Iskola neve, címe:.....

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

1.					F	O	K	H	A	G	Y	M	A					
2.						T	U	L	I	P	Á	N						
3.	F	É	S	Z	E	K	L	A	K	Ó								
4.						K	I	T	I	N								
5.						P	E	T	Ú	N	I	A						
6.							P	E	R	L	A	G	F	Ú				
7.				M	A	G	O	N	C									
8.	S	Z	E	N	T	G	Y	Ö	R	G	Y	I	A	L	B	E	R	T
9.							R	O	V	A	R							
10.								D	É	L	A	M	E	R	I	K	A	
11.								M	A	N	C	S						
12.								K	U	T	Y	A						
13.								F	E	K	E	T	E	R	I	G	Ó	
14.									K	A	R	A	L	Á	B	É		

Megfejtés: KULTÚRNÖVÉNYEK

1. A vöröshagyma rokona.
2. A magyar népművészet egyik legkedveltebb díszítő eleme.
3. Azok a fiókák, amelyek kikelés után a fészekben maradnak.
4. A rovarok kemény fedőszárnyának anyaga.
5. Parkok, virágoskertek dísznövénye.
6. Virágpora allergiát okoz.
7. Az első évben kikelt kis fa neve.
8. C-vitamin előállítója.
9. Ilyen a cserebogár.
10. A burgonya őshazája.
11. Hazánkban híres mentőkutya volt.
12. Húséges barátunk.
13. Kertek énekes madara. Jellegzetes sárga színű csőre van. A hím és a nőstény különbözik egymástól.
14. Káposztafélék családjába tartozik.

15 pont/

2. Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

1) *Azonosnak nevezhető-e a szemét és a hulladék?*

1. természetesen
2. csak bizonyos esetekben
3. nem, egészen más a két dolog

2) *Miből áll a háztartási hulladék?*

1. mindenféle lomból
2. papír-, műanyag-, üveg-, textil-, veszélyes hulladékokból, komposztálható anyagokból
3. amit a konyhában a szemetesbe teszünk

3) *Mit nevezünk szelektív hulladékgyűjtésnek?*

1. hulladékok külön-külön, anyagfajták szerinti begyűjtését
2. csak a papírt gyűjtjük össze
3. fémhulladékok begyűjtését

4) *Milyen lehet halmazállapota szerint a hulladék?*

1. csak szilárd
2. szilárd és folyékony
3. szilárd, folyékony és gáz

5) *Melyek a felsoroltak közül a veszélyes hulladékok?*

1. Műanyag tasak, tejeszacskó
2. Festék, szárazelem, akkumulátor
3. Építési törmelék, ételmaradék

6) *Mennyi hulladék keletkezik évente Magyarországon?*

1. Kb. 120 ezer tonna
2. Kb. 25 millió tonna
3. Kb. 120 millió tonna

7) *Mennyi idő szükséges egy műanyag zacskó lebomlásához a természetben?*

1. 100-400 év
2. 10-20 év
3. 1-2 év

8) *Főzés közben energiát lehet megtakarítani, ha...*

1. egyszerre kis mennyiséget főzünk
2. lefedjük az edényt, vagy kuktát használunk
3. mindig alacsony hőmérsékleten főzünk

9) *Az energiahatékonysági címke alapján melyik a legjobb besorolás?*

1. B energiaosztály
2. A energiaosztály
3. D energiaosztály

10) *Mi a következménye, ha meleg ételt teszünk a hűtőbe.*

1. Tovább eltarthatók így az ételek
2. Könnyebben lehül az étel
3. Felesleges energiafogyasztás, eljegesedés

3. Írd a táblázat megfelelő helyére a következő táplálékok sorszámát!

A-vitamin	B-vitamin	C-vitamin	D-vitamin
1, 2, 13	3, 6, 7, 10, 14	4, 5, 8	9, 11, 12, 15

1. sárgarépa	9. vaj
2. paradicsom	10. kukorica
3. banán	11. tej
4. fejes káposzta	12. tojás
5. birsalma	13. sárgadinnye
6. dió	14. uborka
7. gomba	15. halmájolaj
8. paprika	

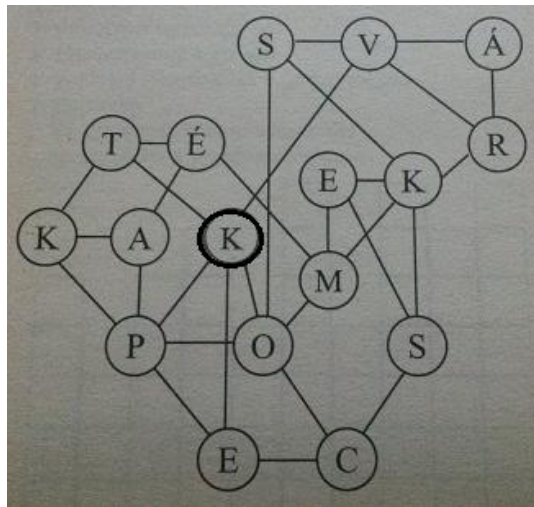
15 pont/

4. Melyik két városba jutsz el a megadott égtájakat követve a betűkön? A vastagon karikázott betűről indulj!

K - D - K - ÉK - É - Ny - D - ÉNy - Ny - DNy - K - D - K - É - K - K - D

1. város: **Kecskemét**

2. város: **Kaposvár**

2 pont/

5. Keresd meg az 5 elbújt állat nevét! Írd a vonalra a megtalált állatok nevét!

Míntha szólna már egy csengő, **te** nem hallod? Felelős vagy te is a Földért: nem csupán üres **héj** a lábad alatt, melyen szabadon taposhatsz! Sokszor **mindene** vérben úszott, dúlták háborúk, csaták, most az ember öli. Most Neked kell vigyáznod rá, **s a** segítséget csak tőled kaphatja meg! **Dávid, Ramóna, Kati, Feri** – tettek a jövő!

1. **gőte**
2. **héja**
3. **denevér**
4. **sas**
5. **vidra**

5 pont/

6. Mit tudtok a Földről? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

1. A Föld a Naptól számított bolygó.

- A) harmadik B) nyolcadik C) második

2. A Föld alakja hasonlít egy:

- A) gömbre B) téglatestre C) körtére

3. Hol helyezkedik el a Földünk?

- A) a Naprendszeren kívül B) a Tejútrendszerben C) a meteorok között

4. Ki hajózta először körbe a Földet?

- A) Farkas Bertalan B) Neil Amstrong C) Magellán

5. Merre forog a Föld?

- A) nyugatról keletre B) keletről nyugatra C) nem forog

6. Milyen színű a világűrből a Föld?

- A) zöld B) barna C) kék

7. A Földnek egyetlen kísérője van:

- A) Hold B) Vénusz C) Csillagok

8. Mikor ünnepeljük a Föld napját?

- A) január 1. B) április 22. C) augusztus 20.

9. Hol a legjellemzőbbek a jéghegyek?

- A) Magyarországon B) Észak-és Dél-Amerikában C) Északi-és a Déli- sarkon

10. Miből épül fel a földkéreg?

- A) homokból B) téglából C) közetekből

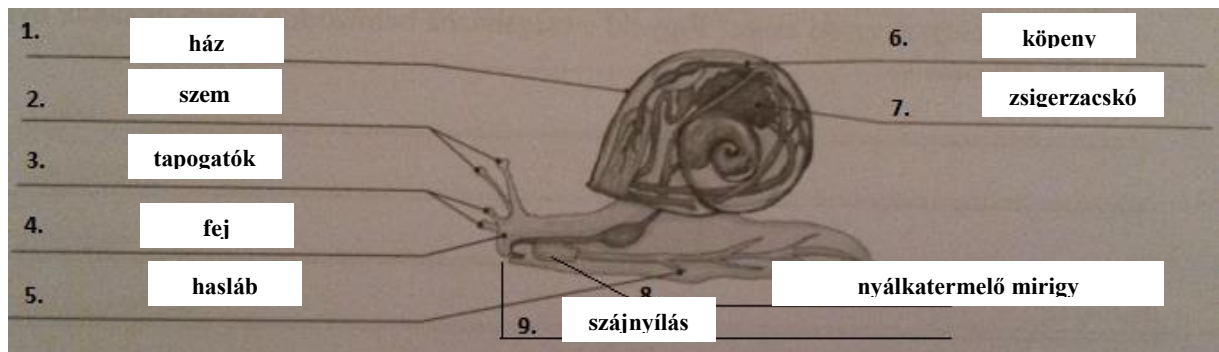
10 pont/

7. Határozd meg Nyíregyháza helyét a világegyetemben!

1. Világegyetem → 2. Tejútrendszer (galaxis) → 3. Naprendszer → 4. Föld → 5. Európa
→ 6. Magyarország → 7. Sz-Sz-B megye → 8. Nyíregyháza

3 pont/

8. Nevezd meg az éti csiga testrészeit! Válaszolj röviden a kérdésekre!

1. Mivel aprítja meg a növényi részeket? **reszelőnyelv**
2. Mivel szaporodik? **pete**
3. Milyen anyag építi fel házát?

12 pont/

9. Tudtad-e? Írd az állítások elé, hogy igaz (I) vagy hamis (H)!

- H 1. A ló patája hetente 1 cm-t nő.
I 2. A ló agya akkora, mint egy kisebb padlizsán.
H 3. Egy kifejlett kutyának 32 fogból álló fogsora van.
I 4. Egyes kutyafajták naponta 30 méternyi szőrt növesztenek.
I 5. A kutyák akár 150 szót és parancsot is képesek megtanulni.
I 6. Egy csiga akár 3 évet is áttelelhet.
I 7. A katicalárva fejlődése során akár 1000 tetvet is elfogyaszt.
H 8. Egy átlagos feketeterítő mintegy 24 hónap várható élettartammal bír.
H 9. Egy tyúk kb. 150 tojást tud évente rakni.
I 10. A macskák agya 1000-szer több adatot képes tárolni, mint egy iPad.

10 pont/

10. Keresd a párját! Írd a megfelelő állítás betűjelét a növény neve után! Egy állítás több helyre is kerülhet!

1. paprika b, f	a. Ázsiából származik
2. tulipán a, c	b. Dél-Amerikából származik
3. burgonya b, e	c. évelő növény
4. sárgarépa g	d. gyomnövény
5. fejes káposzta f	e. ipari növény
6. napraforgó e	f. C-vitamint tartalmaz
7. pitypang d	g. karotin tartalmaz

10 pont/

11. Fejtsd meg a találós kérdéseket!

1. Szürke szárnyú nagy madár, szürke lesz a nagy határ, ha ősszel a földre száll. **köd**
2. Télen virágzik, meleg napon elázik. **jégvirág**
3. Két lándzsa közt, mint a pehely, fent lebeg egy virágkehely. **tulipán**
4. Selyempelyhes bóbítámat hordják a szelek, szétfújja egy szusszanással az ügyes gyerek. **gyermekláncfű (pitypang)**
5. Él egy állat erdőn, réten, bezárja a házat télen. Kimegy, hogyha itt a tavasz, mégis, félig otthon marad. **csiga**

5 pont/

12. Anagramma. Összekeveredtek a betűk. Rakd őket helyes sorrendbe és az időjárással kapcsolatos szólásokat kapsz megfejtésül! Segítségül néhány szó kezdőbetűjét megadtam!

FENN A CSACSI LÁNY TEKER MEGY

1. Egy fecske nem csinál nyarat.

FULDOKLÓ BOLOND JOBB SZÉL NYÚL

2. Bolond lyukból bolond szél fúj.

VALAHÁNY IRÓ HAVAT LOM

3. Hol van már a tavalyi hó!

3 pont/